

Anonymizované znenie

Preklad

C-198/24 – 1

Vec C-198/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

12. marec 2024

Vnútroštátny súd:

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

8. marec 2024

Navrhovateľ:

TQ

Odporkyňa:

Mr Green Limited

REPUBLIK ÖSTERREICH (RAKÚSKA REPUBLIKA)

Landesgericht für ZRS Wien (Krajinský civilný súd Viedeň, Rakúsko)

Landesgericht für ZRS Wien (Krajinský civilný súd Viedeň) ako odvolací súd [omissis] v exekučnej veci navrhovateľa **TQ**, [omissis] Viedeň, zastúpeného Dr. Svenom Rudolfom Thorstensenom, LL.M., advokátom vo Viedni, proti odporkyňi **Mr. Green Limited**, [omissis] Malta, pokiaľ ide o 62 878,00 eura s príslušenstvom, vo veci odvolania, ktoré navrhovateľ podal proti uzneseniu Bezirksgericht Innere Stadt Wien (Okresný súd Viedeň vnútorné mesto, Rakúsko) z 15. februára 2024, 67 E 810/24f-2, vydal toto

U z n e s e n i e:

1. Súdnemu dvoru Európskej únie sa v súlade s článkom 267 ZFEÚ predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

Má sa ustanovenie článku 7 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 189, 2014, s. 59) vykladať v tom zmysle, že konanie dlžníka staršie ako tri alebo viac rokov a/alebo prekážky výkonu rozhodnutia v členskom štáte dlžníka sa nemajú zohľadniť?

[omissis] [Prerušenie konania]

O d ô v o d n e n i e:

K bodu 1:

Listom z 13. februára 2024 navrhovateľ požiadal o vydanie európskeho príkazu na zablokovanie účtov. Okrem účtu odporkyne na Malte bolo uvedených ďalších päť účtov vo Švédsku, v Luxembursku a Írsku. V súvislosti s ohrozením uviedol, že po právoplatných a vykonateľných rozhodnutiach odporkyňa presunula majetok tak, že po exekučných príkazoch z januára 2021 alebo pred tým v iných exekučných konaniach zrušila zmluvu s rakúskym tretím dlžníkom, spoločnosťou DIMOCO Europe GmbH. Existuje nebezpečenstvo, že rovnako bude postupovať aj v iných krajinách a všetky aktíva presunie na Maltu. Na Malte bol nedávno prijatý zákon, ktorý zakazuje výkon rakúskych rozhodnutí voči prevádzkovateľom hazardných hier, ktorí majú maltskú licenciu, z dôvodu porušenia verejného poriadku [omissis].

Súd prvého stupňa zamietol napadnutým uznesením žiadosť navrhovateľa o vydanie európskeho príkazu na zablokovanie účtov podľa článku 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 (ďalej len „nariadenie č. 655/2014“) s odôvodnením, že z udalostí v roku 2021 nemožno

odvodiť, že výkon bude aj v roku 2024 zmarený alebo podstatné sťažený. Neexistuje žiadna zjavná naliehavosť, pretože základný exekučný titul pochádza z roku 2021 a navrhovateľ podal žiadosť až po troch rokoch.

Súd prvej inštancie na Malte síce odmieta výkon rakúskych rozsudkov, ale nie je jasné, či rovnako rozhodnú aj sudy vyššieho stupňa [*omissis*].

Navrhovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, v ktorom požaduje, aby bolo napadnuté uznesenie zmenené v tom zmysle, že sa vyhovie žiadosti o vydanie európskeho príkazu na zablokovanie účtov [*omissis*].

Predmetom odvolacieho konania je, súhrnne povedané, otázka, či sú splnené požiadavky článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014. Navrhovateľ má uviesť a potvrdiť existenciu skutočného nebezpečenstva zmarenia alebo sťaženia výkonu rozhodnutia.

Na základe vyjadrení a predložených listín považuje odvolací súd tento skutkový stav za preukázaný a zakladá na ňom svoje rozhodnutie:

Odporkyňa je spoločnosť prevádzkujúca hazardné hry so sídlom na Malte. Má maltskú licenciu na online hazardné hry, ale nemá koncesiu podľa rakúskeho Glücksspielgesetz (zákon o hazardných hrách). Navrhovateľ, ktorý býva v Rakúsku, hral v Rakúsku u odporkyne online hazardné hry a v období od 3. januára 2017 do 25. apríla 2019 utrpel stratu v celkovej výške 62 878,00 eura, vo veci ktorej podal žalobu v Rakúsku. Rozsudkom Landesgericht für ZRS Wien (Krajinský civilný súd Viedeň) z 2. decembra 2021 bola navrhovateľovi priznaná voči odporkyni suma 62 878,00 eura s príslušenstvom z dôvodu vymáhania tejto škody. Oberlandesgericht Wien (Vyšší krajinský súd Viedeň, Rakúsko) rozsudkom z 21. februára 2022 nevyhovelo odvolaniu odporkyne. Obidva rozsudky sú (najneskôr) od 13. apríla 2022 právoplatné a vykonateľné. Pohľadávka navrhovateľa zatiaľ nebola vyplatená. Nie je možné zistiť, či navrhovateľ podal žiadosť o exekúciu v Rakúsku alebo na Malte s cieľom vymôcť túto pohľadávku.

Iní hráči sa v minulosti prostredníctvom exekúcie v Rakúsku pokúsili vymôcť sumy, ktoré im boli priznané, a boli úspešní. Odporkyňa využívala spoločnosť Dimoco Europe GmbH so sídlom v Rakúsku ako poskytovateľa platobných služieb, u ktorej mal navrhovateľ zostatok a ktorá ako tretí dlžník uhradila do začiatku februára 2021 pohľadávky voči odporkyni. Odporkyňa zrušila zmluvu so spoločnosťou Dimoco Europe GmbH k dátumu pred 16. februárom 2021, ktorý nie je možné presnejšie určiť, aby zabránila veriteľom v prístupe k majetku. Exekúcie v Rakúsku boli následne neúspešné a odporkyňa odmietla platby na základe rakúskych rozsudkov, ktoré potvrdili vymáhanie vzniknutých škôd.

Maltský parlament prijal 12. júna 2023 zákon č. XXI z roku 2023, ktorým sa mení zákon o hazardných hrách. Podľa článku 56A tohto zákona (ďalej len „maltský zákon“) sú zakázané žaloby proti prevádzkovateľom hazardných hier s maltskou licenciou a je stanovené, že je povinnosťou súdu, aby na Malte odmietol uznať

a/alebo vykonať akýkoľvek zahraničný rozsudok a/alebo rozhodnutie vydané na základe takej žaloby.

V porovnateľných prípadoch sa rakúski žalobcovia usilovali o to, aby rozsudky, ktoré boli v ich prospech vydané vo veciach hazardných hier, nechali vykonať na Malte. Maltský súd prvej inštancie [Civil Court First Hall (Prvý občianskoprávny senát, Malta)] odmietol predložiť Súdnemu dvoru EÚ otázku, či je maltský zákon v rozpore s právom Únie. Nie je možné zistiť, či sú tieto rozhodnutia právoplatné. Nemožno konštatovať, že výkon rakúskych rozsudkov, ktoré boli vydané vo veciach hazardných hier, sa na Malte odmieta právoplatnými rozhodnutiami.

Právny základ:

Relevantné ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 (ďalej len „nariadenie č. 655/2014“), ktoré sa uplatnia v tomto prípade, stanovujú:

Odôvodnenie 14:

Podmienkami vydania príkazu na zablokovanie by sa mala zabezpečiť primeraná rovnováha medzi záujmom veriteľa o vydanie príkazu a záujmom dlžníka predísť zneužitiu príkazu.

Preto ak veriteľ podá návrh na vydanie príkazu na zablokovanie predtým, ako dosiahne vydanie rozsudku, súd, na ktorý sa návrh podáva, by sa mal na základe dôkazov predložených veriteľom presvedčiť, že je pravdepodobné, že veriteľ bude vo veci svojej pohľadávky voči dlžníkovi úspešný.

Od veriteľa by sa okrem toho malo vyžadovať v každej situácii, aj vtedy, keď už dosiahol vydanie rozsudku, aby súdu uspokojivo preukázal, že jeho pohľadávka naliehavo potrebuje súdnu ochranu a že bez príkazu by výkon existujúceho alebo budúceho rozsudku mohol byť zmarený alebo podstatne sťažený, pretože existuje reálne nebezpečenstvo, že dovedy, kým veriteľ bude môcť dosiahnuť výkon existujúceho alebo budúceho rozsudku, môže dlžník svoj majetok stroviť, skryť alebo zničiť, alebo ho previesť za nižšiu ako skutočnú hodnotu, v neobvyklom rozsahu alebo na základe neobvyklého úkonu.

Súd by mal posúdiť dôkazy o existencii takéhoto nebezpečenstva, ktoré predložil veriteľ. Tieto dôkazy by sa mohli týkať napríklad dlžníkovho konania vo vzťahu k pohľadávke veriteľa alebo v predchádzajúcom spore medzi účastníkmi, úverovej minulosti dlžníka, povahy majetku dlžníka a akéhokoľvek nedávneho konania dlžníka vo vzťahu k jeho majetku. Pri posudzovaní dôkazov môže súd dospieť k záveru, že výbery z účtov a prípady výdavkov dlžníka na zabezpečenie bežného chodu jeho podnikania alebo opakujúce sa rodinné výdavky nie sú samy osebe neobvyklé. Samotné neuhradenie alebo popretie pohľadávky ani samotná skutočnosť, že dlžník má viac než jedného veriteľa, by sa nemali samy osebe považovať za dostatočný dôkaz odôvodňujúci vydanie príkazu. Ani samotná skutočnosť, že finančná situácia dlžníka je zlá alebo sa zhoršuje, by sa nemala

sama osebe považovať za dostatočný dôvod na vydanie príkazu. Súd však tieto skutočnosti môže zohľadniť pri celkovom posúdení existencie rizika.

Článok 7:

Podmienky vydania príkazu na zablokovanie

1. Súd vydá príkaz na zablokovanie, ak veriteľ predložil dostatočné dôkazy, na základe ktorých je súd presvedčený, že je naliehavo potrebné prijať ochranné opatrenie vo forme príkazu na zablokovanie, pretože existuje reálne nebezpečenstvo, že bez takéhoto opatrenia bude následné vymoženie veriteľovej pohľadávky voči dlžníkovi zmarené alebo podstatne sťažené.

2. Ak veriteľ v členskom štáte ešte nedosiahol vydanie rozsudku, súdneho zmiernu ani verejnej listiny, ktorými sa vyžaduje, aby dlžník zaplatil veriteľovu pohľadávku, veriteľ musí takisto predložiť dostatočné dôkazy, ktoré presvedčia súd o tom, že je pravdepodobné, že veriteľ bude vo veci svojej pohľadávky voči dlžníkovi úspešný.

Článok 22:

Príkaz na zablokovanie vydaný v členskom štáte v súlade s týmto nariadením sa uzná v ostatných členských štátoch bez osobitného konania a je vykonateľný v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie vykonateľnosti.

Článok 46 ods. 1:

Všetky procesné otázky, ktoré nie sú osobitne upravené v tomto nariadení, sa spravujú právnym poriadkom členského štátu, v ktorom prebieha konanie.

Článok 48:

Týmto nariadením nie je dotknuté:

...

b) nariadenie (EÚ) č. 1215/2012;

...

Rakúske právne predpisy:

§ 389 Exekutionsordnung (Exekučný poriadok; ďalej len „EO“) znie:

„Návrh na vydanie predbežných opatrení

§ 389

1. Pri podávaní návrhu na vydanie predbežného opatrenia musí ohrozená strana uviesť opatrenie, ktoré požaduje, čas, pre ktorý sa podáva žiadosť, ako aj údajný nárok alebo nárok, ktorý jej už bol priznaný, a podrobne a konkrétne opísať skutočnosti, na ktorých je návrh založený. Pokiaľ k návrhu nie sú priložené potrebné potvrdenia v listinnej podobe, musia byť tieto skutočnosti a, ak už neexistuje rozsudok, ktorým sa nárok priznáva, aj údajný nárok, ktorý uvádza ohrozená strana, na žiadosť súdu dôveryhodne preukázané.

...“

§ 422 Exekutionsordnung (Exekučný poriadok) stanovuje:

„Použitie ustanovení o predbežných opatreniach a rozsah pôsobnosti

§ 422

1. Pokiaľ nie je v tomto oddiele alebo v nariadení (EÚ) č. 655/2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 655/2014“) stanovené inak, na európsky príkaz na zablokovanie účtov sa vzťahujú ustanovenia o predbežných opatreniach.

...“

Pokiaľ je známe, existujú dve rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa nariadenia č. 655/2014, ale zatiaľ žiadne rozhodnutie týkajúce sa konkrétneho výkladu článku 7 ods. 1.

V rozhodnutí zo 7. novembra 2019 Súdny dvor EÚ rozhodol, že platobný rozkaz, ktorý ešte nenadobudol vykonateľnosť, nie je verejnou listinou v zmysle článku 4 bodu 10 nariadenia č. 655/2014 (C-555/18).

V rozhodnutí z 20. apríla 2023 Súdny dvor EÚ uviedol, že článok 7 ods. 2 nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade existencie súdneho rozhodnutia, ktoré ešte nie je vykonateľné, musí veriteľ predložiť dostatočné dôkazy na presvedčenie súdu o existencii oprávnenej pohľadávky (C-291/21).

V oboch rozhodnutiach bolo v odôvodnení rovnakými slovami vysvetlené, že článok 7 nariadenia č. 655/2014 má za cieľ zaviesť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami veriteľa a dlžníka v rozsahu, v akom stanovuje odlišné podmienky pre vydanie európskeho príkazu na zablokovanie účtov v závislosti od toho, či veriteľ dosiahol vydanie exekučného titulu, podľa ktorého je dlžník povinný zaplatiť pohľadávku v členskom štáte pôvodu. Konkrétne, v prvom prípade musí veriteľ preukázať len naliehavú povahu opatrenia z dôvodu existencie bezprostredného nebezpečenstva, zatiaľ čo v druhom prípade musí takisto presvedčiť súd o *fumus boni iuris* (C-555/18, bod 40, C-291/21, bod 50).

Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) rozhodol dňa 25. mája 2023 vo veci 3 Ob 219/22k v porovnateľnom prípade v podstate rovnakými slovami (s výnimkou maltského zákona), že požiadavky článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014 sú splnené, ak je potvrdené, že dlžník koná s úmyslom poškodiť veriteľov a jeho cieľom je zbaviť veriteľov prístupu k majetku. Od ukončenia zmluvného vzťahu so spoločnosťou Dimoco Europe GmbH zo strany odporkyne do podania návrhu uplynulo v tomto konaní len niekoľko mesiacov a maltský zákon ešte nebol prijatý.

Podľa znenia článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014 musia byť splnené dve požiadavky. Na jednej strane musí byť naliehavo potrebné prijať ochranné opatrenie a na druhej strane musí existovať nebezpečenstvo, že bez takéhoto opatrenia bude vymoženie pohľadávky zmarené alebo podstatne sťažené. Preto nestačí, aby sa dlžník dopustil (ohrozujúceho) konania, ale musí to mať aj časovú súvislosť s podaním návrhu („... nedávne konanie...“ [odôvodnenie 14]).

Zrušenie zmluvy s rakúskym poskytovateľom platobných služieb, ku ktorému došlo s úmyslom poškodiť veriteľov, predstavuje konanie odporkyne s cieľom zmariť neskoršie vymáhanie predmetnej pohľadávky alebo ho podstatne sťažiť.

V prejednávanej veci obdobie medzi konaním odporkyne (odstúpením od zmluvy) a podaním návrhu na súd prvého stupňa je o niečo dlhšie ako tri roky. Čím dlhšie je toto obdobie, tým menej sa návrh javí ako naliehavý. Proti zohľadneniu obdobia niekoľkých rokov svedčí skutočnosť, že podľa ustanovenia článku 18 nariadenia č. 655/2014 sa o návrhu musí rozhodnúť v priebehu niekoľkých dní. Obdobie troch rokov alebo viac svedčí v neprospech naliehavosti zablokovania účtov. Odvolací súd sa domnieva, že odstúpenie od zmluvy už nemožno považovať za „nedávne konanie“ v zmysle odôvodnenia 14 nariadenia č. 655/2014; ďalšie konania odporkyne navrhovateľ neuviedol. Nezaplatenie pohľadávky nie je konaním v zmysle odôvodnenia 14 a neodôvodňuje dlhšiu lehotu. Z dôvodu chýbajúcej naliehavosti by predbežné zablokovanie účtov nebolo možné povoliť.

Nie je jasné, do akej miery by sa mal zohľadniť maltský zákon. Odvolací súd chápe, že otázku rozporu maltského zákona s právom Únie a jeho odstránenie možno pre všetky strany záväzne objasniť len prostredníctvom konania o nesplnení povinnosti. Kým je maltský zákon platný a maltské súdy ho uplatňujú, je potrebné preskúmať, aký vplyv má na predmetné konanie.

Podľa článku 48 nariadenia č. 655/2014 nie je týmto nariadením dotknuté nariadenie (EÚ) č. 1215/2012. Zatiaľ čo nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 v podstate vyžaduje len vykonateľný titul (súdny rozsudok, zmier) a výkon – vrátane zablokovania bankových účtov – sa uskutočňuje len vo vykonávajúcom štáte, nariadenie č. 655/2014 vyžaduje preukázanie nebezpečenstva v zmysle ustanovenia článku 7 ods. 1. Z rôznych právnych základov a účinkov treba podľa názoru odvolacieho súdu odvodiť záver, že navrhovateľ má právo vybrať si, podľa ktorého nariadenia bude postupovať (pozri odôvodnenie 6 „... dodatočný

a voliteľný prostriedok“). Tu netreba posudzovať, či podľa nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 je alebo môže byť výkon titulu (súdneho rozsudku, zmiery) úspešný (prognóza). V neprospech povolenia zablokovať účty preto nesvedčí, ak – ako v tomto prípade – predtým nebola snaha o výkon podľa nariadenia (EÚ) č. 1215/2012. Skutočnosť, že vykonávajúci štát [podľa nariadenia (EÚ) č. 1215/2012] odmietol výkon, nie je na účely zablokovania účtov podľa článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014 relevantná. V tejto súvislosti nie je v tomto konaní nutné posudzovať maltský zákon. Bez ohľadu na to zatiaľ neexistuje právoplatné rozhodnutie maltského súdu o konečnom zamietnutí výkonu podľa nariadenia (EÚ) č. 1215/2012.

Maltský zákon je však podľa svojho znenia v rozpore s článkom 22 nariadenia č. 655/2014, a preto je požadované zablokovanie maltského účtu, a teda vymáhanie pohľadávky na Malte zmarené alebo podstatne sťažené.

Podľa znenia článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014 nie je nebezpečenstvo nevykonania obmedzené len na konanie dlžníka, ale môže byť spôsobené aj správaním tretích strán. V tomto ohľade by bolo nutné zohľadniť maltský zákon ako prekážku výkonu. Odôvodnenie 14 nariadenia č. 655/2014 je založené na posúdení záujmov medzi veriteľom a dlžníkom a v prípade potvrdenia nebezpečenstva odkazuje na konanie, ktoré možno pripísať dlžníkovi, konanie tretích strán sa neuvádza. Veriteľ ani dlžník nemajú žiadny vplyv na maltský zákon, a preto sa odvolací súd domnieva, že sa nezdá byť dôvodné zohľadňovať správanie maltského zákonodarcu. Maltský zákon nebráni ani zablokovaniu účtov, najmä účtov v iných členských štátoch, ani neodôvodňuje povolenie zablokovania účtov ako prekážku zablokovania maltského účtu.

Vnútroštátny súd preto žiada Súdny dvor Európskej únie o výklad požiadaviek článku 7 ods. 1 nariadenia č. 655/2014.

[omissis]